نگاه

پنج فرضیه غلط در مورد کره شمالی

جیسن کیان و آن وو
ترجمه: فرزانه سالمی

روز چهارم ژوئیه به نقطه عطفی در بحران هسته‌ای کره شمالی تبدیل شد. در این روز، آزمایش‌های موشکی کره شمالی بدون اطلاع قبلی انجام گرفت و هفت موشک به سمت دریای ژاپن شلیک شد. همین نقطه عطف موجب شد تمام شرکت‌کنندگان در مذاکرات شش جانبه حل و فصل کره شمالی ناگهان انگیزه‌های خود برای بازگشت به میز مذاکره را از دست بدهند. اما این کشورها بلافاصله دریافتند که توسل به تحریم و در بن‌بست ماندن این مذاکرات شش جانبه، به سود هیچ یک از آنها نیست و آمریکا در این میان، بیش از دیگران به مذاکره با کره شمالی می‌اندیشد. اما در ذهن دولتمردان واشینگتن، چندین فرضیه غلط در مورد کره شمالی وجود دارد.

۱- «کره شمالی بازیگر ضعیفی در مذاکره با آمریکا است.» این فرضیه کاملاً غلط است. قدرت در مذاکره، لزوماً ارتباطی با قدرت نظامی یک کشور یا تصویر آن در سطح بین‌المللی ندارد. در تمام مذاکرات، طرفی که به نظر مستقل‌تر و دارنده گزینه‌های بیشتر به نظر می‌رسد، معمولاً در تامین اهدافش آسیب‌پذیرتر از طرف مقابل است. در این میان هم کره شمالی که بیشتر در سطح بین‌المللی منزوی شده است، چیز زیادی برای از دست دادن ندارد. به همین جهت، واشینگتن باید پیونگ‌یانگ را بازیگری هم وزن خود در مذاکرات به شمار بیاورد و با احتیاط با این کشور برخورد کند و در عین حال، مواضع مشترک خود با چین، کره جنوبی، ژاپن و روسیه را برای اعمال فشار بر کره شمالی تقویت کند.

۲- «واشینگتن زمان زیادی در اختیار دارد.» این فرضیه هم غلط است؛ زیرا طرفی که با محدودیت زمانی کمتری مواجه است، معمولاً دست بالا را در مذاکرات دارد.

واشینگتن تصور می‌کند که تغییر رژیم پیونگ‌یانگ راه‌حل نهایی بحران هسته‌ای این کشور است و زمان می‌تواند این نتیجه را به دست دهد. اما واقعیت آن است که واشینگتن وقت زیادی ندارد. در حالی که کمک‌های چین و کره جنوبی به پیونگ‌یانگ قطع نشده است، این کشور می‌تواند دائماً از زیر بار انجام مذاکره شانه خالی کند و قدرت مانور بیشتری برای تغییر قواعد بازی به دست آورد. بنابراین واشینگتن نیاز دارد که روند برگزاری مذاکرات را تسریع کند.

۳- «در مذاکرات شش جانبه، باید تمام اهداف و روابط مورد توجه قرارگیرند.» این فرضیه هم غلط است؛ زیرا مذاکرات شش جانبه، چارچوب ایده‌آلی برای تامین امنیت منطقه در درازمدت به دست می‌دهد اما مکانیسم مناسبی برای مدیریت بحران نیست. مذاکرات چندجانبه ذاتاً برای رسیدن به تفاهم و توافق کامل طراحی نشده است زیرا منافع و اولویت‌های هر شش طرف شرکت‌کننده در مذاکرات، با یکدیگر متفاوت است و همین مسئله، راه رسیدن به توافق را ناهموار می‌کند. علاوه بر آن شش طرف شرکت‌کننده در این مذاکرات به پنج زبان مختلف سخن می‌گویند. ایجاد تفاهم متقابل، حل اختلافات، اعتمادسازی و حصول توافق نیز در این مذاکرات بسیار دشوار است. به نظر می‌رسد که انجام مذاکرات موازی و محدودتر در این خصوص مثلاً مذاکره مستقیم واشینگتن و پیونگ‌یانگ می‌تواند در این راستا موثر واقع شود و تنوع منافع را کاهش دهد.

۴- «بحث درخصوص مسائل مختلف را باید یکی یکی انجام داد.» این فرضیه نیز غلط است؛ زیرا دغدغه اصلی واشینگتن، سلاح‌های هسته‌ای کره شمالی است. مسائل دیگر، مانند معاهده صلح، تضمین‌های امنیتی و کمک‌های اقتصادی، اهمیت بسیار کمتری برای واشینگتن دارند. اما به نظر می‌رسد کره شمالی و همسایگانش این مسائل مختلف را کاملاً پیچیده و درهم می‌بینند و می‌خواهند در آن واحد، بر سر همه آنها چانه‌زنی کنند. به همین جهت است که رفتار واشینگتن در این مذاکرات، «غیرقابل انعطاف، خودخواهانه و توام با بی‌اعتمادی» قلمداد می‌شود و به نظر نمی‌رسد که برای رسیدن به توافق، موثر واقع شود. تمرکز مطلق بر یک مسئله خاص بدون در نظر گرفتن عواقب و نتایج آن بر مسائل دیگر، باعث می‌شود دورنمای مذاکرات دچار مشکل شود و دست طرف‌های مذاکره نیز بسته شود.

۵- «چین باید در خط مقدم مذاکره باشد.» این فرضیه نیز غلط است. درخواست آمریکا از چین برای اعمال فشار بر کره شمالی که پس از آزمایش‌های موشکی پیونگ‌یانگ انجام گرفت، باعث شد که موقعیت چین به عنوان واسطه بی‌طرف مذاکرات، مورد بی‌توجهی قرار گیرد. این نقش با نقشی که چین می‌توانست در مذاکرات شش جانبه به عهده بگیرد متفاوت است. با وجود آنکه تهدید موشکی پیونگ‌یانگ موقعیت امنیتی چین را نیز به خطر انداخته است اما چین علاقه زیادی به اعمال فشار بر کره شمالی ندارد. در چنین شرایطی، جست‌وجوی راه‌های مذاکره جدید و دیپلماسی خلع سلاح هسته‌ای در منطقه می‌تواند مورد توجه بیشتر قرار گیرد. روزگاری دور، جان‌اف کندی گفته بود: «بیایید هیچ‌گاه از سر ترس به مذاکره روی نیاوریم. در مقابل، هیچ‌گاه نباید از مذاکره هراس داشته باشیم.» مذاکره در مورد کره شمالی هم دقیقاً چنین شرایطی را تجربه می‌کند.

منبع: سان‌فرانسیسکو کرونیکل

بخش ترک‌نشین قبرس در جست‌وجوی شناسایی بین‌المللی

■ متن سخنرانی علی طلعت رئیس جمهور قبرس، به مناسبت روز صلح و آزادی

فرزانه روستایی*: امروز سالگرد روزی است که فصلی جدید در مناقشه قبرس گشوده شد. این روز برای ترک‌های قبرس فراموش‌نشدنی و یادآور صلح و آرامش است. اما مسئله قبرس چیست؟ این معضل در درجه اول زاییده اختلاف و کشمکش دو ملت بر سر مسائل مختلفی است که من خیلی وارد جزئیات آن نخواهم شد. هرچند معضل مذکور بعدها به شکل یک مناقشه بین‌المللی درآمد اما در اصل مهمترین نکته اختلاف مردمی است که زمانی با هم و در کنار هم زندگی می‌کردند. امروز معضل قبرس چنان گسترده و بزرگ شده که به مشکلی در روابط ترکیه و یونان، ترکیه و اتحادیه اروپا و سازمان ملل و در نهایت قبرس و جامعه بین‌المللی تبدیل شده است. به‌طوری که حتی مورد توجه کشورهای بزرگی مانند روسیه و آمریکا نیز قرار گرفته است. به همین دلیل حل مسئله این جزیره نیز محل بحث جوامع بین‌الملل شده و هر کس به‌زعم خود تلاش کرده است راه‌حلی برای آن تجویز کند. با این حال مشکل قبرس برای سالیان متمادی لاینحل ماند. در مقطعی طرف یونانی مناقشه اصرار داشت که کل جزیره به یونان ملحق شود. در واکنش به این رویکرد ترکیه نیز تاکید می‌کرد بهترین کار تقسیم قبرس به دو بخش ترک و یونانی‌نشین و الحاق هر یک از این دو به کشورهای مادر (یونان و ترکیه) خواهد بود. این واکنشی طبیعی بود. اما در طول زمان هر دو طرف دریافتند که چنین موضع‌گیری‌هایی کمکی به حل معضل نخواهد کرد. در مقطعی دیگر که از ۲۰ جولای شروع شد و این زمانی است که کودتای نظامیان ترک برای جلوگیری از پیوستن قبرس به یونان انجام شد، سرانجام با مداخله آنکارا متوقف شد. با این مداخله، جزیره‌ای که پیش از آن به دو بخش تقسیم شده بود به‌طور رسمی به دو قسمت مجزا تقسیم شد. اینکه تاکید می‌کنم پیش از مداخله ترکیه، قبرس به دو بخش تقسیم شده بود به این دلیل است که در سال ۱۹۶۳ سیاستگزاران و حتی کارمندان ترک از تمام سازمان‌ها و ادارات جزیره اخراج و ترک‌های قبرس در واقع به اقلیتی مبدل شده بودند که تنها در بخش‌های کوچکی از جزیره جدا از هم زندگی می‌کردند. به این سبب در سال‌های ۱۹۶۳ تا ۱۹۷۴ حکومت ترک قبرس شکل گرفت، حکومتی جدا از دولت یونانی جزیره که مرکزش (نیکوزیا) لفکوشا بود اما خاک تحت کنترلش یکپارچه نبود. ولی به هر حال ترک‌ها و یونانی‌ها جدا از هم بودند که پس از مداخله آنکارا در تاریخ ۲۰ جولای ۱۹۷۴ دو بخش مجزا در جزیره جنبه رسمی به خود گرفت. بعد از این واقعه راه‌حل‌های پیشنهادی برای رفع مناقشه قبرس در چارچوب تشکیل دولت فدرالی بود. سیستمی که به‌صورت دو حکومت مجزا با سیاستی واحد تعریف می‌شد. هرچند هیچ‌گاه به دلیل اختلاف دو طرف دعوی بر سر چگونگی این اجرای سیاست واحد عملی نشد. در این مدت طرف یونانی جزیره به‌طرز ماهرانه‌ای گناه را به گردن ترک‌های قبرس انداخته و خود را مبرا از هرگونه مانع‌تراشی بر سر راه رفع معضل نشان داد و دنیا را نیز با ترفندهای خود به این باور رساند که ترک‌ها مانع حل مناقشه بوده و یونانی‌ها خواهان رفع آن هستند. این روند تا زمان ارائه پیشنهاد «کوفی عنان» دبیرکل سازمان ملل و حتی تا نخستین ماه‌های طرح این راه‌حل ادامه داشت. چرا که در ابتدا طرف یونانی‌نشین آغوش خود را بر این طرح باز کرد اما ترک‌ها چندان مثبت به آن ننگریستند. این طرح که در سال ۲۰۰۱ مطرح شده بود در مارس ۲۰۰۳ رسماً با شکست مواجه شد و فرصتی که باید دو طرف به آن پاسخ می‌دادند به پایان رسید. به دنبال آن در ۱۶ آوریل ۲۰۰۳ دولت بخش جنوبی جزیره بر پای قرارداد ورود به اتحادیه اروپا امضا گذارد و در واقع یونانی‌ها بدون ترک‌ها ولی با نام کل قبرس وارد اتحادیه شدند. اما در پی آن تحولات چشمگیری در قبرس و ترکیه رخ داد. در بخش ترک‌نشین جزیره حکومتی بر سر کار آمد که خواهان پیوستن به اتحادیه اروپا بودند و در ترکیه نیز دولت «رجب طیب اردوغان» همین سیاست را با جدیت دنبال می‌کرد. بدین‌ترتیب دولت جمهوری ترک قبرس شمالی و آنکارا به کمک هم سعی کردند بار دیگر روند مذاکرات حل معضل جزیره را احیا کنند. به تبع آن نیز طرح عنان دوباره به‌روز شده و روند بررسی آن آغاز شد تا زمانی که موضوع به نقطه برگزاری همه‌پرسی رسید. در این مرحله طرف یونانی قبرس زمانی که دریافت ترک‌های جزیره طرح عنان و در حقیقت حل معضل را رد نخواهند کرد، این بار خود بر سر این مسیر مانع تراشید. دولت یونانی جزیره که تا این زمان خواهان حل مناقشه نبود مسئولیت را متوجه ترک‌ها می‌کرد و به وضوح نشان می‌داد که میلی به رفع معضل ندارد. برای اثبات این ادعا دو دلیل وجود دارد. در ۱۱ مارس سال ۲۰۰۳ پس از دیدار رئوف دنگتاش و پاپادوپولوس، عنان نیمه‌های شب از سالن مذاکره خارج شد و به لاهه برگشت. وی به خبرنگاران گفت که متاسفانه فرصت تمام شده و طرح شکست خورده چرا که دنگتاش معتقد است باید از ابتدا این طرح بررسی شود و پاپادوپولوس نیز می‌گوید زمانی برای رفراندوم نیست اما تاکید می‌کند که هر وقت طرف ترک بدون تغییر اساسی طرح عنان حاضر به مذاکره باشد ما نیز مذاکرات را ادامه خواهیم داد. به همین خاطر تمام مسئولیت به گردن ترک‌ها نهاده شد و شورای امنیت در آن سال اعلام کرد که به دلیل مخالفت دنگتاش حل معضل قبرس با شکست مواجه شد. در پایان سال ۲۰۰۳ پاپادوپولوس نامه‌ای به شورای امنیت نوشت و در آن تاکید کرد که قبرس در تاریخ ۱ مه ۲۰۰۴ وارد اتحادیه اروپا خواهد شد بنابراین بهتر است در این مدت پنج ماهه با مطرح کردن دوباره طرح عنان و بدون اینکه دو طرف بر سر اصول کلیدی آن بحث کنند، ترک‌ها و یونانی‌ها توافقنامه‌ای را در جهت اتحاد جزیره امضا کنند و کل قبرس به عضویت این اتحادیه درآید. عنان هم این موضع‌گیری صمیمانه را باور و طرفین را به نیویورک دعوت کرد. من هم که آن زمان نخست‌وزیر بودم رفتم. روند مذاکرات در آن تاریخ باز آغاز شد. اما در طول از سال ۱۹۷۴ که متعاقب کودتای نظامیان یونانی، ارتش ترکیه نیروهای خود را در شمال جزیره قبرس پیاده کرد و جزیره قبرس به بخش کوچک ترک‌نشین شمالی و یونانی‌نشین تقسیم شد بحرانی در وسط دریای نیلگون مدیترانه شکل گرفت که هنوز در غلیان است. ۹ سال بعد از مداخله ارتش ترکیه یعنی در سال ۱۹۸۳ بخش ترک‌نشین شمال قبرس اعلام موجودیت کرد. اعلام موجودیتی که با سکوت جامعه بین‌الملل مواجه شد و فقط وزارت خارجه ترکیه طی اطلاعیه‌ای موجودیت جدید را به رسمیت شناخت. به این ترتیب جزیره قبرس به دو بخش تقسیم شد که قسمت جنوبی در شرایطی کاملاً عادی با روابط دیپلماتیک گسترده و محل استقرار سفارتخانه‌های خارجی و بخش شمالی که فرودگاه بین‌المللی استانبول تنها مجرای آن برای ارتباط با جهان آزاد است. سال ۱۹۹۰ که بخش یونانی‌نشین خواستار عضویت کامل در اتحادیه اروپا شد و پس از چند سال بدون حل شدن بحران روابط با بخش شمالی به عضویت کامل اتحادیه اروپا درآمد کلاف بحران با پیچ جدیدی مواجه شد. تاکنون دو طرح رفراندوم که از سوی جامعه بین‌المللی برای پرسش پیرامون وحدت دو بخش جزیره ارائه شده است با استقبال مثبت بخش ترک‌نشین و امتناع بخش یونانی‌نشین مواجه شده است در واقع تعبیر بحران جزیره قبرس تلاش بخش ترک‌نشین برای خروج از انزوا و تحصیل شناسایی بین‌المللی و مقاومت بخش یونانی‌نشین برای هرگونه مذاکره و رایزنی برای حل بحران خلاصه می‌شود. کنفرانس مطبوعاتی و سخنرانی علی طلعت رئیس‌جمهور ترک‌نشین که به مناسبت روز ملی صلح و آزادی در نیکوزیا برگزار شد مروری اجمالی بر بحران و بیانگر تلاش بخش ترک‌نشین برای خروج از بحران است. فردا این گزارش ادامه می‌یابد.

رایزنی‌ها دریافتم که طرف یونانی معتقد است این راهکار به هر حال از سوی قبرسی‌های ترک، دنگتاش دولت ترکیه یا ارتش این کشور رد خواهد شد و به همین دلیل برای اثبات حقانیت خود برای طرح این برنامه پیش‌قدم شده‌اند. سیاست یونانی‌ها این بود اما نتیجه نداد چرا که طرف ترک برای حل موضوع مصر بود. «الوارو دسوتو» به عنوان پیش‌برنده این طرح در کتابی که چندی پیش منتشر شد، نوشته است: «پاپادوپولوس وقتی دید کسی مخالف طرح عنان نیست این بار خود به مخالفت با آن برخاست.» دقیقاً هم همین‌طور شد. از آن روز تاکنون ما مدام تاکید می‌کنیم که ترک‌ها طرح عنان را پذیرفتند بنابراین نباید مجازات مخالفت و مانع‌تراشی یونانی‌ها را تقبل کنند. تحریم‌ها علیه جمهوری ترک قبرس شمالی باید خاتمه یابد. ما امکان تجارت با هیچ کجای دنیا را نداریم، هواپیماهای قبرس شمالی نمی‌توانند به کشورهای دیگر پرواز کنند و ناچارند حتماً در ترکیه فرود آیند. مردمان این بخش با پاسپورت‌های خود امکان سفر به جایی را ندارند. طرف یونانی جزیره سعی می‌کند فضا را برای ما تنگ‌تر کند. محصولاتمان را نمی‌توانیم به کسی بفروشیم. این در حالی است که هیچ قطعنامه‌ای درخصوص اعمال تحریم این ناحیه در سازمان ملل و جوامع بین‌المللی به امضا نرسیده است. با وجود این، چنین فشارهایی بر ترک‌های جزیره ادامه دارد. جالب این که اکنون آمریکا و تک‌تک کشورهای اتحادیه اروپا معتقدند تحریم‌ها علیه قبرس شمالی باید پایان یابد اما تا به حال هیچ گامی در این جهت برداشته نشده است. ولی تا کجا چنین سیاست‌هایی قابل اجرا است. یکی از نمونه‌های شکست این فشارها چندی پیش به وقوع پیوست. بدین صورت که طی بحران لبنان، بسیاری از توریست‌ها ناچار شدند از این کشور با کشتی به بنادر قبرس شمالی عزیمت کنند. ما نیز به دلیل مسائل انسانی برای این امر مجوز صادر کردیم. ترک‌های قبرس مدت‌ها است که سعی در اثبات حسن نیت خود دارند. آنها خواهان جدایی نیستند. ما می‌خواهیم هرچه زودتر راه‌حلی برای این بحران پیدا شود. راه‌حلی مبنی بر تشکیل دولتی فدرال با در نظر گرفتن حقوق سیاسی و اجتماعی یکسان برای یونانی‌ها و ترک‌های جزیره. اما مشکل کجا است؟ طرف یونانی جزیره نمی‌خواهد قدرتش را با بخش ترک‌نشین تقسیم کند، همین. از زمان برگزاری رفراندوم پاپادوپولوس مدام دیدار را با من رد کرده و اصرار می‌کند تنها با دولت ترکیه بر سر مذاکره بنشینند. وی معتقد است که معضل قبرس مولود حمله ترکیه به جزیره و اشغال آن از سوی ارتش ترک است به همین دلیل طرف مذاکره نیز باید آنکارا باشد. اما ترکیه این را هیچ‌گاه نپذیرفته است. چرا که این مشکل میان ترک‌ها و یونانی‌های جزیره است. از این رو دولت یونانی قبرس مرتب سعی کرده است که دیدارها و مذاکرات را به تعویق اندازد. هرچند سرانجام پاپادوپولوس چندی قبل در نتیجه فشارهای بین‌المللی پذیرفت با من دیدار کند. ابتدا در مراسمی بین‌المللی یکدیگر را دیدیم اما از آن دیدار نتیجه‌ای حاصل نشد. پس از آن نیز با میانجیگری نماینده عنان مذاکره کردیم. اکنون سعی داریم کمیته‌های تکنیکی ایجاد کنیم که مسائل روزمره را بررسی کنند. مانند فرار مجرمان از یک سوی جزیره به سوی دیگر آن، موضوع آب، همکاری‌های اقتصادی و... علاوه بر این کمیته‌ای برای بررسی اساسی معضل قبرس تشکیل خواهد شد که این دو کمیته به موازات هم و به‌طور همزمان فعالیت خواهند کرد. پس از آن نیز در نظر داریم تحت لوای سازمان ملل مذاکرات رسمی را آغاز کنیم؛ مذاکراتی که در جهت یکپارچه شدن قبرس خواهد بود. اگر رایزنی‌ها آغاز شود ما به‌عنوان طرف ترک هر کاری از دستمان برآید در این جهت فروگذار نخواهیم کرد. امیدواریم طرف جنوبی جزیره نیز با حسن‌نیت به این روند نگریسته و کمک کنند. البته من تردیدی در این امر ندارم و با شک به دولت یونانی قبرس نمی‌نگرم.

■ گزارش کنفرانس مطبوعاتی خبرنگاران با علی طلعت، رئیس جمهور بخش ترک نشین قبرس

■ همان‌طور که شما نیز تاکید کردید طرح عنان در جهت یکپارچه شدن جزیره مهمترین برنامه‌ای است که تاکنون ارائه شده اما از طرفی اتحادیه اروپا پیش از حل معضل جزیره طرف یونانی را به تنهایی پذیرفت. در روند پیش‌رو به نظر شما این اتحادیه چه موضعی را اتخاذ خواهد کرد و شما چه انتظاری از آن دارید؟

درست است، پذیرفتن جزیره‌ای دوپاره در اتحادیه اروپا تا حدودی مضحک است. زیرا اتحادیه اروپا که برای اتحاد کشورهای اروپایی تشکیل شده است، کشوری دو تکه را به جمع خود پذیرفت، اما این واقعه رخ داد و بازگشتی از آن نیست. اتحادیه اروپا ۲۶ آوریل ۲۰۰۴ یعنی پس از برگزاری رفراندوم در جزیره تصمیمی اتخاذ کرد بر این مبنا که تحریم‌ها علیه بخش شمالی را لغو کند. حال ما منتظر اجرای این تصمیم هستیم. گام‌هایی نیز در این جهت برداشته شد ولی طرف یونانی با تکیه بر این که چنین امری باعث شناسایی جمهوری ترک قبرس خواهد شد و به استقلال یونانی‌ها لطمه خواهد زد، مانع اجرای آن شد. حال نیز در روزهای اخیر بحث «ماراش» را مطرح می‌کند و می‌گوید اگر این ناحیه را به یونانی‌ها واگذار کنید، رفع تحریم‌ها امکان‌پذیر خواهد بود یعنی تصمیم گرفت استقلالش را به ماراش بفروشد. این هم موضوعی جدی نیست. ما چنین چیزی را نمی‌پذیریم چرا که لغو تحریم از سوی اتحادیه اروپا حق طبیعی ترک‌ها است و نباید بهایی در مقابل آن پرداخته شود. اتحادیه اروپا باید به قبرس یونانی که عضوی از این اتحادیه است، بگوید که تو به دلایل مختلفی با وجود دو تکه بودنت در این جمع پذیرفته شدی اما باید بار دیگر یکپارچه شوی. اگر بر این اصل به طور جدی تاکید شود راه برای حل معضل باز خواهد شد. ولی فعلاً به دلایل مختلف اتحادیه اروپا از بیان این مسئله خودداری می‌کند.

■ چندی پیش هیاتی از سازمان کنفرانس اسلامی به قبرس شمالی سفر کرد و گویا برنامه‌هایی برای سرمایه‌گذاری کشورهای عضو آن در این بخش جزیره اتخاذ شده است. تصمیم واقعی OIC در این‌باره چیست و چقدر قابلیت اجرایی دارد؟

بله درست است، چندی قبل هیاتی از OIC میهمان قبرس شمالی شد تا گام‌هایی را که می‌تواند در جهت کمک به این بخش برداشته شود، بررسی کند. به همین دلیل سفر این هیات از اهمیت فراوانی برخوردار بود. البته هنوز به وضوح مشخص نشده که سازمان چه استراتژی‌ای را در این راه دنبال خواهد کرد و سرمایه‌گذاری‌ها در چه بخش‌هایی صورت خواهد گرفت، اما این هیات تاکید کرد که سازمان کنفرانس اسلامی برای به اجرا درآوردن سیاست خود در این باب مصر است از هیاتی از کشورهای عضو نیز دعوت به عمل آورد. یکی از این گام‌ها تا حدودی برداشته شد و آن حضور قبرس شمالی به عنوان ناظر در جلسات و نشست‌های پارلمانی کشورهای عضو سازمان است. دیگر اینکه قرار است جمهوری ترک قبرس شمالی نمایندگی‌هایی را در برخی کشورهای اسلامی عضو کنفرانس باز کند که در بعضی از آن تمهیدات به عمل آمده مراحل نهایی را طی می‌کند و در برخی دیگر نیز در حال مذاکره هستیم. به طور کلی روابطمان با کشورهای عضو سازمان در حال گسترش است اما امیدواریم سرعت بیشتری یابد.

■ شما در جشن‌ها و مراسمی که ما نیز برای آن دعوت شده‌ایم، مانورهای نظامی برگزار می‌کنید، امری که در اتحادیه اروپا اکنون منسوخ شده است. آیا این نوعی مواجهه نیست؟

ابتدا باید این را بگویم که رژه‌ها و مراسم نظامی در کشورهای مختلف متفاوت است. در قبرس و این منطقه دنیا رژه‌های نظامی قسمت مهمی از فرهنگ کشورها به شمار می‌آید. این یک حرکت سنتی است و البته طبیعتاً جنبه اثبات قابلیت و توان نیز دارد. اینگونه مراسم در قبرس جنوبی نیز صورت می‌گیرد. در آن ناحیه حتی نظامیان یونانی تبار با موشک‌هایشان عرض اندام می‌کنند. بنابراین ما نیز متقابلاً جواب می‌دهیم. هرگاه دو طرف به تفاهم برسند چنین واکنش‌هایی نیز کمرنگ شده و از میان برداشته خواهد شد. اما فعلاً حتی طرف یونانی مانورهای نظامی‌ای را که به مدت ۵ سال لغو شده بود، آغاز کرد. ما هم نمی‌توانیم بی‌جواب باشیم. اگر قسمتی که عضو اتحادیه اروپا است اقدام به چنین کاری می‌کند ما که عضو نیستیم چرا نکنیم؟ معتقدم نباید عملکرد ما مورد انتقاد قرار گیرد. ما فقط واکنش نشان می‌دهیم در مقابل کنشی البته.

■ «کاندولیزا رایس» از شما برای دیدار از واشینگتن دعوت به عمل آورد. آمریکا تاکنون چه کارهایی در جهت کمک به قبرس شمالی و لغو تحریم علیه آن انجام داده است؟

آمریکا در میان کشورهای غربی برای لغو ایزولاسیون و تحریم قبرس شمالی پیشقدم بود. گرچه در دیدار من با خانم رایس نتیجه‌ای چشمگیر و آشکار حاصل نشد اما پس از آن دیدارهای مختلفی میان مقامات قبرس شمالی و آمریکایی‌ها صورت گرفت. بی‌واسطه بودن این مذاکرات از اهمیت خاصی برخوردار بود اما اگر بخواهیم واقعیت را بگوییم دستاوردی که ما انتظارش را داشتیم از این دیدارها حاصل نشد. به عبارت دیگر خیلی کمتر از آنچه پیش‌بینی می‌کردیم به دست آوردیم. آمریکا مطمئناً می‌تواند گام‌های موثرتری بردارد.

■ شما به عنوان رئیس جمهور کشوری که استقلالش در دنیا تنها از سوی ترکیه پذیرفته شده است با چه معضلاتی مواجه هستید؟ به‌ویژه اینکه چنین شرایطی به واسطه شما با دیگر کشورهای جهان تاثیرگذار است.

بله خیلی دشوار است. روابط بین‌المللی ما بی‌نهایت محدود است به همین دلیل اداره آن آسان نیست. ترکیه اما در هر شرایطی کنار ما بوده است البته اکنون کشورهای غربی و شرقی هم وجود دارند که به ما کمک می‌کنند. هر چند تعداد آنها در شرق بیشتر است مانند پاکستان و برخی کشورهای جهان اسلام. بیشترین کمک هم از سوی پاکستان نثار ما شده است. ولی به هر حال ترکیه تنها کشوری است که استقلال ما را به رسمیت می‌شناسد. از این رو پیش بردن روابط با دیگر کشورها بسیار سخت است اما باید بر این دشواری غلبه کنیم. حال آنچه به من در این روند کمک می‌کند و به راحتی به آن تکیه می‌کنم حمایت ترک‌های قبرس از حل معضل و یکپارچگی جزیره است. در این شرایط برای همه اثبات شد طرف یونانی که تا به حال در جهت حل مناقشه شعرها می‌سرود و داستان‌ها می‌نوشت، در گفته‌هایش صادق نبوده و خواهان صلح نیست. این را تنها من نمی‌گویم، دبیرکل حزب «آکل» به عنوان مهمترین گروه در دولت ائتلافی قبرس جنوبی، طی سخنرانی در بروکسل تاکید کرد که از پاسخ «آری» ترک‌های جزیره به طرح عنان شوکه شده است. من نماینده ملتی هستم که خواهان راه‌حل هستند. موضوع شناسایی یا عدم شناسایی جمهوری ترک را نیز مطرح نمی‌کنم اما باید عادلانه کسی در این باره قضاوت کند چه کسی طرفدار حل معضل است. من آشکارا می‌گویم صلح می‌خواهیم.

■ موضوع اموال جنوبی‌های جزیره در شمال قبرس و بالعکس از مسائلی است که در اتحادیه و شورای حقوق بشر اروپا مطرح می‌شود، بسیاری از این دعوی‌ها نیز منجر به محکومیت طرف ترک شده است. شما برای مردمان شمال جزیره برای احقاق حق خود چه کرده‌اید. علاوه بر این به نظر می‌رسد در ایجاد ارتباط با افکار عمومی جهان نیز با مشکلاتی مواجه هستید. روزنامه‌های منتشره در این بخش نیز در دسترس روزنامه‌نگاران دنیا قرار نمی‌گیرد. آیا در این جهت اقداماتی انجام داده‌اید؟

بله، کارهایی در این باب صورت گرفته است. در مورد اموال نیز پرونده‌هایی در شورای حقوق بشر اروپا و حتی بخش جنوبی جزیره گشوده شد، اما به خاطر تاثیرگذاری یک جانبه دولت یونانی قبرس ما با مشکلات فراوانی مواجهیم.

*** گزارشگر روزنامه شرق**
ترجمه: نفیسه کوهنورد

خبرها

انتشار لیست گروه‌های تروریستی روسیه

شرق: روسیه لیستی از گروه‌هایی را که توسط مقامات کرملین «تروریستی» شناخته می‌شوند منتشر کرد. در این لیست ۱۷ موردی، نام سازمان القاعده و طالبان دیده می‌شود اما گروه‌های حماس و حزب‌الله که از سوی آمریکا در لیست گروه‌های تروریستی قرار گرفته‌اند، در لیست روسیه قرار ندارند. چندین مورد از این لیست به گروه‌های شبه‌نظامی و جدایی‌طلب در منطقه قفقاز شمالی و آسیای مرکزی برمی‌گردد. سرویس اطلاعاتی روسیه، ۱۷ گروه یادشده در این لیست را «عوامل تهدید امنیت روسیه» خوانده است. از دیگر گروه‌هایی که توسط روسیه در این لیست قرار گرفته‌اند می‌توان به اخوان‌المسلمین، حزب‌اسلامی ترکستان و لشکر الطیبه پاکستان اشاره کرد.

ترور وزیر سومالیایی

شرق: روز گذشته در ادامه تنش‌ها در سومالی افراد مسلح یکی از وزرای دولت موقت این کشور را ترور کردند. به گزارش رویترز افراد مسلحی که هویت‌شان ناشناخته است روز گذشته پس از خداحافظی «عبدالله ذیرو» وزیر فدرالیسم و قانون اساسی سومالی با سایر نمازگزاران در شهر «بایدوآ» وی را مورد هدف گلوله قرار داده و کشتند. وزیر اطلاعات سومالی در این مورد اظهار داشت که این یک ترور سازمان‌دهی شده بوده است. هنوز هویت مهاجمین مشخص نشده است اما مقامات دولت موقت سومالی این حمله را طرحی از سوی اسلام‌گرایان می‌دانند. روز گذشته همچنین اخباری منتشر شد که حکایت از وارد شدن کشورهای دیگر منطقه در مناقشه سومالی دارد. دیروز گزارش شد که یک هواپیمای مشکوک در موگادیشو فرود آمده است. گمان می‌رود که این هواپیما متعلق به اریتره بوده و برای اسلام‌گرایان سلاح حمل می‌کرده است. گفته می‌شود مردم سومالی هم‌اکنون خود را برای یک مناقشه منطقه‌ای آماده می‌کنند. مناقشه‌ای که در یک سوی آن اسلام‌گرایان سومالی و حامیانشان در اریتره هستند و در طرف دیگر دولت موقت سومالی و نظامیان اتیوپی. روز گذشته همچنین اعلام شد که ۱۸ وزیر دولت موقت سومالی در پی اقدام نخست‌وزیر برای استمداد از نظامیان اتیوپی و در اعتراض به این اقدام به صورت دسته‌جمعی استعفا دادند.

تصویب قرارداد هسته‌ای هند و آمریکا در مجلس نمایندگان

بی‌بی‌سی: مجلس نمایندگان ایالات متحده به توافقنامه تازه همکاری هسته‌ای میان آمریکا و هند رای داد. این قرارداد پس از تصویب در سنای آمریکا و امضای رئیس‌جمهور به حالت قانونی درمی‌آید. براساس این قرارداد، هند به فناوری هسته‌ای غیرنظامی ساخت آمریکا دست خواهد یافت و در مقابل برخی از تاسیسات اتمی خود را به روی بازرسی‌های بین‌المللی خواهد گشود. جورج بوش رئیس‌جمهور آمریکا در سفر ماه مارس خود به هند، درباره همکاری هسته‌ای با سران هند به توافق رسید. منتقدان عقیده دارند که این توافق می‌تواند توان و امکانات هسته‌ای هند را در عرصه تسلیحات گسترش دهد و مشوق کشورهایی مانند ایران گردد که آمریکا با برنامه هسته‌ای آنها مخالف است.

دیدار هیات نظامی آمریکا از آذربایجان

ایرنا: «هاری ویات» فرمانده گارد ملی ایالت «اکلاهما»ی آمریکا و هیات همراه وی با «صفر ابی‌اف» وزیر دفاع جمهوری آذربایجان دیدار کرد. به گزارش واحد مطبوعاتی وزارت دفاع جمهوری آذربایجان، ابی‌اف در دیدار با ویات اعلام کرد که این کشور همکاری دوجانبه با سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) را با موفقیت ادامه می‌دهد. طبق این گزارش، صفر ابی‌اف نقش آمریکا را در زمینه توسعه همکاری جمهوری آذربایجان و ناتو مهم تلقی کرد و حضور واحدهای نظامی این کشور در ترکیب نیروهای ائتلافی در کوزوو، افغانستان و عراق را مورد اشاره قرار داد. افکار عمومی جمهوری آذربایجان همواره نسبت به حضور نیروی نظامی این کشور در افغانستان و عراق اعتراض دارد و صاحب‌نظران باکو این امر را به مثابه کمک به اشغالگران ارزیابی می‌کنند. وزیر دفاع جمهوری آذربایجان، اوضاع در منطقه قفقاز را متشنج خواند و با اشاره به لاینحل ماندن مناقشه قره‌باغ گفت که مساعی گروه میانجی مینسک سازمان امنیت و همکاری اروپا در این زمینه رضایت‌بخش نیست. ابی‌اف افزود: دولت باکو خواستار حل این مناقشه طبق حقوق بین‌المللی و بر مبنای تامین تمامیت ارضی جمهوری آذربایجان است.

اختلاف روسیه و اسرائیل

فارس: رئیس‌جمهوری روسیه با وجودی که اتباع شوروی‌تبار بسیاری در خاک اسرائیل وجود دارند، صلاح ندانسته که گفت‌وگوی تلفنی با نخست‌وزیر اسرائیل داشته باشد. اولمرت نیز دو دیپلمات بلندپایه روس را به حضور نپذیرفت. این مسئله می‌تواند به انتقاد شدید مسکو از تل‌آویو یا فقدان پیشنهادی برای حل و فصل مناقشه که بتواند مورد توجه اسرائیل قرار بگیرد، بستگی داشته باشد. به گزارش روزنامه «نیزاویسیمایا گازیه‌تا» دیروز کرملین خبر مکالمه تلفنی ولادیمیر پوتین با محمود احمدی‌نژاد رئیس جمهوری ایران را اعلام کرد. بحران لبنان در مرکز توجه گفت‌وگوی دو طرف قرارداد داشت. حال این سئوال مطرح است که چرا چنین مذاکراتی بین مسکو و تل‌آویو صورت نگرفته است؟ به